

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **N. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2014, č. j. MPSV-UM/17922/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/2583/2013/4S-JMK,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 3. 2014, č. j. MPSV-UM/17922/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/2583/2013/4S-JMK bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně ze dne 10. 10. 2013, č. j. MPSV-UP/1586530/13/AIS-SSL tak, že se příspěvek na péči snižuje z částky 4.000 Kč na částku 800 Kč měsíčně od data 1. 4. 2014 s platností do 30. 6. 2016.

Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně (dále též „správní orgán I. stupně“) byl odejmut žalobkyni ode dne 1. 11. 2013 příspěvek na péči, že na základě nového posouzení nároku na příspěvek na péči bylo zjištěno, že oprávněnou osobu nelze podle ust. § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o sociálních službách“) považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby, protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje každodenní pomoc nebo dohled alespoň ve třech nebo čtyřech oblastech základních životních potřeb posuzovaných dle ust. § 9 zákona o sociálních službách.

Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou ze dne 29. 4. 2014, ve které poukazuje na nesprávné rozhodnutí žalovaného spočívající v nesprávném zhodnocení zdravotního stavu. Namítla, že nebyla zohledněna veškerá podkladová zdravotní a doplněná zdravotní dokumentace, nebyla zhodnocena celková výkonnost, pohyblivost, schopnost vykonávat denní aktivity a uzpůsobení jejího sociálního prostředí v důsledku kombinace jejího postižení. Trpí poruchou v oblasti paměti, verbální fluencí a jazyka. Trpí poruchou prostorové orientace, je neschopna správně si zapamatovat trasy (např. do obchodu, školy). Má narušené kvantitativní myšlení, myšlení abstraktně vizuální, je snížený praktický úsudek, narušena adaptabilita, jemná motorika, problémy s rovnováhou na nerovném terénu, zvládání schodů, hygiena s připomínáním. Kognitivní funkce jsou oslabené ve všech složkách, zejména v oblasti myšlení, porozumění, zapamatování, intelektové schopnosti jsou sníženy do pásma lehké mentální retardace, v důsledku paměťového defektu a rigidity myšlení s přesahem některých složek až k horní mezi středně těžké mentální retardace. Výše uvedené jí neumožňuje zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) Mobilita – nezvládá chůzi po nerovném povrchu a dále chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů.
- b) Orientace – není schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou.
- c) Komunikace – není schopna se dorozumět a porozumět srozumitelnou řečí, používat běžné komunikační prostředky.
- d) Tělesná hygiena – není schopna se samostatně umýt, provádět celkovou hygienu a česat se.
- e) Péče o zdraví – není schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky a pomůcky.
- f) Osobní aktivity – není schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.
- g) Péče o domácnost – není schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Posudkový lékař nevzal v úvahu ani tu skutečnost, že se její stav nezměnil. Nedošlo tedy ke zlepšení, které by podložilo snížení příspěvku na péči.

Na základě výše uvedeného navrhl, aby přezkoumávané rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 22. 5. 2014 navrhl zamítnutí předmětné žaloby. Obsah odůvodnění opřel o posudek PK MPSV ČR v Brně ze dne 19. 12. 2013 a doplňující posudek ze dne 21. 2. 2014. Obsah vyjádření ve značné míře korespondoval s obsahem odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Jednání u Krajského soudu v Brně proběhlo dne 13. 3. 2015. Z výpovědi žalobkyně vyplynulo, že v dubnu roku 2008 utrpěla úraz, jednalo se o srážku s autem, v důsledku čehož začala následovat řada zdravotních potíží. Je studentkou třetím rokem SOU potravin, tento školní rok má rozvolněný do dvou let, neboť náročnost studia nezvládla. Má přidělenou asistentku. Do školy jezdí sama nebo ji vozí matka. Vzdálenost autobusové zastávky od domu je přibližně 15 až 20 minut chůze, přibližně stejná vzdálenost je i od zastávky busu do objektu SOU. Vzdálenost zvládne sama pěšky, v autobuse si musí sednout, stát vydrží cca 4 minuty, poté jí začnou bolet nohy. Je schopna vyjít i schody, je-li možnost, dává přednost výtahu. Stravování, tj. snídaně a večeře má zajištěny doma, na obědy chodí do SOU. Studené jídlo je schopna si zajistit sama, s přípravou teplého jídla učinila pokus, byl však nezdařený. Oblékání a obouvání si zajišťuje sama, stejně tak i tělesnou hygienu a výkon fyziologické potřeby. Pokud má bolest hlavy, pak není schopna si určité věci sama dodělat tak, jak by si představovala, např. přípravu snídaně. Pravidelně požívá léky na zlepšení paměti a preventivně proti epilepsii. Léky si připraví sama, pokud jí však není dobře, pak jí pomáhají rodiče, s nimiž žije ve společné domácnosti. Sama si uklízí i pokoj.

Zástupkyně žalovaného vyslovila pochopení se zdravotními potížemi žalobkyně, tyto však s ohledem na jejich intenzitu odpovídají příspěvku na péči v částce 800 Kč měsíčně.

Z připojeného správního spisu soud zjistil, že podkladem rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 10. 10. 2013 č. j. MPSV-UP/1586530/13/AIS-SSL, jímž byl odejmut žalobkyni příspěvek na péči ode dne 1. 11. 2013, bylo sociální šetření provedené dne 5. 8. 2013 a na základě tohoto šetření spolu se zdravotní dokumentací ošetřující lékařky MUDr. Kasardové a nálezu odborných lékařů byl vypracován posudek OSSZ Hodonín ze dne 2. 10. 2013, dle kterého byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav u posuzované vzniklý následkem dopravní nehody s trvalými důsledky po těžkém úrazu hlavy, s následným oslabením kognitivních funkcí, snížením intelektových schopností, atypickou mentální anorexií a opakovanými projevy úzkostně depresivní poruchy. Při zjištěném zdravotním postižení není schopna zvládat osobní aktivity a péči o domácnost. Posudkový závěr zněl, že nejde podle ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách o osobu, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Žalobkyně podala dne 14. 10. 2013 odvolání, v němž namítla, že pomoc jiné fyzické osoby potřebuje v oblasti péče o zdraví a stravování. Dále je omezena v orientaci a osobní aktivitě. V odvolacím řízení byl proveden posudek PK MPSV ČR v Brně dne 19. 12. 2013, žalobkyně byla přítomna při jednání, lékaři byla přešetřena. S ohledem na genezi zjištěných zdravotních potíží bylo konstatováno, že nejvýznamnější je porucha v oblasti paměti, verbální fluence a jazyka. Při řeči zadržává, obtížně hledá výrazy. Je orientovaná místem, časem, osobou, je schopna spolupráce, studuje odborné učiliště ve speciálním režimu. Je dostatečně orientovaná zrakem, sluchem, kardiopulmonálně je

kompenzovaná. Základní životní potřeby se hodnotí v domácím či obvyklém prostředí, kde se posuzovaná osoba vyskytuje. Orientace v takovém prostředí je u jmenované dostačující. Namítanou neschopnost dopravovat se do školy autobusem posudková komise neakceptovala, jelikož mentální schopnosti takovou přepravou umožňují. Slovní, ústní vyjádření je narušené, nicméně pro potřeby soběstačnosti je plně dostačující. Je možné akceptovat neschopnost vaření, což je úkon péče o domácnost, není schopna mnoha osobních aktivit ve srovnání se zdravými vrstevníky, je zapotřebí dohled nad pravidelným užíváním léků. Ostatní základní životní potřeby posuzovaná zvládá samostatně, jen občas je zapotřebí provést kontrolu a dohled. Posudkový závěr zněl, že je závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost) dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách. Vzhledem k připomínkám posuzované i nově doložených lékařských nálezů byl vyžádán doplňující posudek PK MPSV ČR v Brně ze dne 21. 2. 2014. Nově doložená zdravotní dokumentace byla zhodnocena se závěrem, že nepřinesla posudkově rozhodné nové skutečnosti. U jmenované se jedná o mentální retardaci lehkého stupně, jenž v některých složkách zasahuje k hranici retardace středně těžké. Posudková komise dále uvedla, že neschopnost zvládat školu či zaměstnání není kritériem, které je možné vztahovat či kterým je možné podmiňovat hodnocení zvládání či nezvládání základních životních úkonů. Posudkový závěr zůstal nezměněn. Žalobkyně byla vyrozuměna o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (ust. § 36 odst. 3 správního řádu), námítky nevznesla. Následně poté bylo vydáno rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2014, které je předmětem soudního přezkumu.

Právní názor Krajského soudu v Brně

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba je důvodná.

Podmínky nároku na příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) stanoví část druhá, Hlava I, ust. § 7 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

Podle ust. § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách ve znění účinném ode dne 1. 1. 2012 se příspěvek poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Podle ust. § 7 odst. 2 citovaného zákona má na příspěvek nárok osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu ustanoveném stupněm závislosti podle ust. § 8 citovaného zákona.

Podle ust. § 7 odst. 4 citovaného zákona o příspěvku rozhoduje a příspěvek vyplácí krajská pobočka Úřadu práce (§ 18 odst. 2 citovaného zákona). O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo (ust. § 28 odst. 1 citovaného zákona).

Podle ust. § 25 odst. 3 citovaného zákona při posuzování stupně závislosti osoby vychází Úřad práce ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeby osoby, popř. z výsledku funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Ze stejných kritérií při posuzování vychází i PK MPSV ČR. Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz pro rozhodnutí ve věci je třeba klást požadavek úplnosti, přesvědčivosti a objektivity.

Při hodnocení napadeného rozhodnutí žalovaného, jakož i procesu, který mu předcházel, dospěl soud k závěru, že žalovaný rozhodoval na základě nedostatečného zjištění skutkového stavu. Závěry, které žalovaný učinil na základě použitých podkladů, jsou ne zcela dostatečně odůvodněné, takže zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků, i postup ze strany správních orgánů v předmětné věci, vyvolává pochybnosti o objektivním posouzení věci.

To v posuzované věci platí především pro řízení před žalovaným správním orgánem, jako orgánem odvolacím, pro jehož řízení a rozhodnutí byl posudek vyžádán. Obdobně je pak třeba posuzovat požadavky na tento posudek kladené v případném soudním přezkumném řízení.

Při hodnocení napadeného rozhodnutí žalovaného, jakož i procesu, který mu předcházel, dospěl soud k závěru, že žalovaný rozhodoval na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Závěry, které žalovaný učinil na základě použitých podkladů, jsou zcela dostatečně odůvodněné, takže zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků i postup ze strany správních orgánů v předmětné věci nevyvolává pochybnosti o objektivním posouzení věci.

Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v Brně při posuzování stupně závislosti vycházela ve smyslu ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu osoby doloženého řadou lékařských nálezů a zjištění potřeby osoby i z výsledku vlastního vyšetření žalobkyně v rámci posudku vypracovaného dne 19. 12. 2013. Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-60, www.nssoud.cz) „na posudek závislosti osoby na péči je třeba nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek, neboť se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinností hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (např. rozsudek NSS ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, dále rozsudek ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, www.nssoud.cz)“. Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplností a přesvědčivostí jejího posouzení nezabýval. Základním předpokladem pro to, aby správní orgán mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeným v ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Správní orgán musí tedy vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření a výsledek funkčního vyšetření (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009-63, www.nssoud.cz). K závěrům o úplnosti

a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči.

Soud konstatuje, že žalovaný se v průběhu odvolacího řízení správně v souladu s ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, obrátil na posudkovou komisi MPSV v Brně za účelem posouzení stupně závislosti oprávněné osoby. Pokud žalobkyně namítla, že žalovaný nedostatečně zjistil její zdravotní stav, v podstatě zpochybnil váhu zpráv odborných lékařů, soud nemůže této námitce přisvědčit. Z rozhodnutí žalovaného je nepochybné, že se žalovaný v rozhodnutí stejně jako PK MPSV ČR v Brně ve svých posudcích zabývala všemi odvolacími námitkami, které vyhodnotila z hlediska ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Rovněž i soud při jednání dne 13. 3. 2015 se zaměřil na podrobné zjištění do jaké míry rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností posuzované je dostatečný k pravidelnému zvládání jejích základních životních potřeb, otázky kladené žalobkyni vycházely z kritérií stanovených přílohou č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. – vymezení schopností zvládat základní životní potřeby. Byť medicínsky bylo zjištěno postižení intelektu do pásma lehké retardace, anxiosně – depresivní syndrom, byla potvrzena dobrá orientace místem, časem, osobou, byla schopna spolupráce, verbální projev byl plně dostačující, během jednání žalobkyně dostatečně srozumitelně byla schopna se vyjadřovat k jejím problémům a popisovat její možnosti a schopnosti v jednotlivých oblastech životních potřeb.

Soud proto uzavírá, že nebyly zjištěny v postupu žalovaného vady řízení, jak po stránce právní, tak i skutkové, tvrzení žalobkyně o deficitech skutkových zjištění proto soud označil za nedůvodné. Lze konstatovat, že žaloba je nedůvodná, proto dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. byla zamítnuta.

Žalobkyně ve věci samé nebyla úspěšná, žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 13. března 2015

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
Samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová